

Høringsuttalelse – veiledning regnskapsføring av livsvarig AFP i offentlig sektor

Den Norske Aktuarforening (heretter DNA) gir herved kommentarer til «Høring- veiledning regnskapsføring av livsvarig AFP i offentlig sektor» fra Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) 30.11.2025

- Klassifisering av ordningen
- Opptjeningsstid
- Forhold som må hensyntas i måling av brutto pensjonsforpliktelse
- Særlige problemstillinger for flerforetaksordninger
- Regnskapsføring av overgang til den nye ordningen

DNA forutsetter at det NRS omtaler et «risikofellesskap», betyr det vi i bransjen omtaler som «premieutjevningsfellesskap».

Klassifisering av ordningen

DNA har ingen kommentering til at veiledningens legger til grunn at ny livsvarig AFP i offentlig sektor er en ytelsesplan og at ordningene enten er en foretaksordning eller en flerforetaksordning.

Opptjeningsstid

Under kapittel 4.2 om regnskapsføring og opptjeningsperiode står det at veiledningen legger til grunn at opptjeningen i ny livsvarig offentlig AFP starter på ansettelsestidspunktet, dette støtter DNA.

Når det gjelder avsnittet om at opptjeningsperioden vil være til og med desember det året den ansatte fyller 61 år, og ikke frem til uttakstidspunktet, har vi noen innvendinger.

Argumentet i høringsutkastet begrunnes med at det kun er pensjonsgivende inntekt frem til og med 31. desember det året man fyller 61 år som teller med i utmålingen av AFP pensjonen.

DNA mener at det er flere hensyn som bør legges vekt på når man skal definere når tidspunkt for at opptjeningen er ferdig. Det vises til at lineariseringen skal gå fra

- tidspunktet da den ansattes arbeid fører til ytelser under ordningen, og inntil
- tidspunktet da ytterligere arbeid ikke vil føre til ytterligere ytelser. (IAS 19.70)

DNA er av den oppfatning av at ytelsene også etter året man har fylt 61 kan endres (vesentlig) som følge av:

- Mulig sterk vekst i beholdning året etter man har fylt 61 år som avhenger av om man ikke har tatt ut livsvarig AFP, og fortsetter i arbeid, eller
- Dersom man ikke kvalifiserer ved 62 år, kan den ansatte oppnå kvalifikasjon senere ved å fortsette å jobbe (såkalte reparerbare vilkår).

I tillegg er det et krav om at man er i stilling ved uttak, og man må fortsette å kvalifisere også etter fylte 62 år hvis man ikke tar den ut. Sann sett kan man ikke slutte i stillingen og fortsatt kvalifisere for ytelsen.

Det er også forsinkelser ved beregning av faktisk opptjent beholdning i folketrygden (ifbm. Skatteoppgjøret), spesielt for det siste året man tjener opp beholdning til AFP. DNA mener en lineær opptjening til uttakstidspunktet derfor er mer i tråd med hvordan AFP pensjonen blir beregnet (planens opptjeningsformel).

Forhold som må hensyntas i måling av brutto pensjonsforpliktelse

Når det gjelder en rekke sannsynligheter som det foreslås at det tas hensyn til i beregningene av brutto forpliktelse, så er DNA for så vidt enige i at det som stilles opp i høringsnotatet er forhold som vil påvirke pensjonsforpliktelsen. Samtidig er dette sannsynligheter som er svært vanskelige å fastsette, særlig de første årene etter oppstart av ordningen i 2025. Bransjen har sett ett betydeligere lavere uttak ved fylte 62 år enn det som var forventet og det ser ut til at mange ansatte venter med å ta ut AFP pensjonen. DNA vil anbefale en sterk forenkling av oppsettet, f.eks. ved at alle sannsynlighetene slås sammen til én sannsynlighet.

F.eks. For aktive og delvis aktive ansatte benyttes en faktor på 0,85, basert på at 13 % av utbetalt pensjon kommer inn som inngående refusjon og resterende 2 % som manglende kvalifisering. For oppsatte blir det kun utbetaling hvis de har blitt ansatt i annen offentlig med AFP og forpliktelse som refunderende ordning. Dermed avkorte med tjenestetid for fordelingsnøkkel, og faktor på 0,55 representerer andel oppsatte som går til refusjon til andre ordninger. Det er disse antagelsene leverandørene har benyttet ved foreløpige beregninger av konsekvenser for Kommunal- og distriktsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Særlige problemstillinger ved flerforetaksordninger

DNA har ingen kommentarer til veiledningens tolkning og regnskapsføring av flerforetaksordninger.

Regnskapsføring av overgang til den nye ordningen

DNA har ingen kommentarer til foreslått fremgangsmåte for regnskapsføring av overgang til den nye pensjonsordningen.

Mats Sollie
Leder
Den Norske Aktuarforening